

מהו מעון יום כמשמעותו בחוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965, שיזכה בפטור מארנונה בהתאם

לסעיף 5(גה)(4) לפקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פיטורין)?

עמ"נ 18-03-18292 מעון המלאכים בע"מ נ' עיריית חיפה ואח'

המערערת, מפעילה מעון יום המיועד לילדים עד גיל שלוש שנים. המערערת ביקשה לקבל פטור מתשלום ארנונה, בהתאם לפטור המוענק למעונות יום על פי סעיף 5(גה)(4) לפקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פיטורין)-1938, הקובע פטור למי שמחזיק ב"מעון יום, כמשמעותו בחוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965." המערערת לא הציגה רישיון למעון מאחר שמוסד הכלכלה הפסיק לתת רישיונות למעונות יום והפנה את המערערת להסדר חלופי המבוסס על מתן סמל מוסד למפעילי מעונות שהתקשרו עם המשרד בהסכמים מתאימים. המערערת לא חתמה על הסדר שכזה. בהעדר רישיון ובהעדר סמל מוסד הניתן על פי ההסדר החוזי החלופי, נדחתה בקשת המערערת לקבלת הפטור. גם ערר שהוגש לועדת הערר לענייני ארנונה שליד עיריית חיפה נדחה.

בית המשפט הגיע למסקנה, כי התכלית האמורה מחייבת כי הפטור יינתן רק לאותן מסגרות אשר מקיימות את הדרישות האמורות. הדרישות השונות להפעלת מעונות מצויות בחוק הפיקוח ובתקנותיו ועל כן ברי כי לשם הגשמת תכלית הענקת הפטור יש ליחדו אך ורק לאותם מעונות הממלאים אחר דרישות חוק הפיקוח. מתן פטור רק למעונות מפוקחים נועד לתמרץ מעונות יום לילדים להחיל על עצמם את הוראות הפיקוח הקבועות בדיון, שאחרת יזכה כל מי שמפעיל מקום שהייה יומי לילדים לפטור, גם אם מדובר במעון שאינו ראוי ואינו ממלא את הוראות חוק הפיקוח. ייחוד הפטור רק למעונות מפוקחים יתרום לא רק במתן הטבה כספית, אלא גם בהקפדה על הבטחת צרכיהם של הילדים הפעוטים הנוקקים למעונות היום.

מצ"ב לנוחותכם גם התקציר המלא מאת עו"ד שירי אבן דוד.

האם ההחלטה לממש את האופציה בהסכם שנחתם לאחר מתן פטור ספק יחיד נתונה לגוף המקצועי

או לועדת המכרזים?

עמ"מ 19-12-33909 הפניקס חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' עיריית חיפה ואח'

לאחרונה דן ביהמ"ש בשאלה האם ההחלטה לממש את האופציה בהסכם שנחתם לאחר מתן פטור ספק יחיד נתונה לגוף המקצועי בעירייה או לועדת המכרזים. לשם כך נדרש ביהמ"ש להכריע בשאלה שבנדון.

באותו מקרה אישרה ועדת המכרזים בשנת 2016 לעירייה להתקשר עם חברת איילון ללא מכרז לפי תקנה 3(4) לתקנות העיריות בשל היותה "ספק יחיד". אישור זה ניתן על ידי ועדת המכרזים לאחר שקיבלה חוות דעת מאת יועץ הביטוח של העירייה לפיה לא היו מתחרים נוספים בשוק הביטוח באותה תקופה. הפוליסה היתה לשנה אחת וכללה ארבע אופציות בנות שנה אחת כל אחת. בשנת 2019 חזרה הפניקס לשוק הביטוח לרשויות המקומיות ולפיכך שלחה דרישה לעירייה לקיים מכרז חדש ולא לחדש את האופציה. משהעירייה סירבה הוגשה העתירה דנן.

במסגרת סקירה נורמטיבית קצרה עומד ביהמ"ש על כך ש"עמדת הפסיקה היא שקיומו של מכרז הוא הכלל ואילו הפטור הוא החרג בדני המכרזים. על כן, יש לפרש את הוראות תקנות הפטור על דרך הצמצום ובדוקנות. לפיכך קיבל ביהמ"ש את העתירה וקבע כי "המוסמך לממש את האופציה היא ועדת המכרזים ועליה יהיה לדון בשאלה אם לפרסם מכרז פומבי או שמא תאריך העירייה את ההסכם עם איילון". עוד קבע ביהמ"ש כי ככל שוועדת המכרזים תגיע למסקנה כי חדלו התנאים להתקשרות עם ספק יחיד, הרי יהיה שיקול זה שיקול מרכזי וחשוב (הגם שאינו שיקול יחיד) בקבלת החלטתה אם לפרסם מכרז פומבי.

ביהמ"ש הבהיר, כי האמור בפסק דין זה מתייחס אך ורק לגבי הסכם הכולל זכות ברירה ואשר נחתם בין העירייה לבין צד שלישי בפטור ממכרז.